

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับดนตรีสากล

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. จำแนกประเภทและรูปแบบของวงดนตรีทั้งไทยและสากลได้
๒. นำดนตรีไปประยุกต์ใช้ในงานอื่นๆ ได้
๓. วิเคราะห์สถานะทางสังคมของนักดนตรีในวัฒนธรรมต่างๆ ได้
๔. อธิบายบทบาทของดนตรีในการสะท้อนแนวความคิดและค่านิยมที่เปลี่ยนไปของคนในสังคมได้

คุณค่าและความงามของดนตรีสากล

- ดนตรีเป็นอาหารของความคิด สามารถถ่ายเทอารมณ์จากความเครียดไปสู่การผ่อนคลายได้
- ช่วยให้เกิดศิลปะการแสดงต่างๆขึ้นอย่างมากมาย
- ใช้ประกอบกิจกรรมการทำงาน การออกกำลังกาย การเดินทาง การต่อสู้ ฯ
- เป็นส่วนช่วยในการบำบัดรักษาอาการเจ็บป่วยทางกายภาพและจิตใจ
- เป็นส่วนประกอบในการเรียนการสอน ฝึกสมาธิ ช่วยกระตุ้นความจำ
- เป็นเครื่องขับกล่อมตนเอง ทั้งในยามสุขและยามทุกข์
- เป็นมหรสพเพื่อความบันเทิงและเพื่อการเฉลิมฉลองในเทศกาลสำคัญต่างๆ
- เป็นเครื่องปลุกเร้าให้เกิดความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ ในท้องถิ่น และในประเทศชาติ
- เป็นเครื่องกล่อมเกล่าจิตใจให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในศาสนา
- เป็นเครื่องสื่อสารติดต่อกันในชนเผ่า

สุนทรียศาสตร์ของดนตรี

เป็นเนื้อหาที่ว่าด้วยการศึกษาเรื่องมาตรฐานของความงามในเชิงทฤษฎีอันเกี่ยวกับประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ และกฎเกณฑ์ทางศิลปะ ในทางปฏิบัตินั้นศิลปินใช้ธาตุประกอบ ๔ อย่าง เป็นองค์ประกอบในการสร้างงานศิลปะ ซึ่งธาตุทั้ง ๔ นั้น ได้แก่

สื่อ

เช่น ศิลปะการดนตรีใช้เสียงเป็นสื่อ เป็นต้น

เนื้อหา

เช่น ศิลปะการดนตรีใช้สเกลเสียง โหมดเสียง
สังคีตลักษณ์ หรือไวยากรณ์เพลง
เนื้อร้องที่เป็นเนื้อหาของดนตรี เป็นต้น

สุนทรียธาตุ

จำแนกออกเป็น ๓ ประการ คือ

- ความงาม
- ความน่าเพลิดเพลินเจริญใจ
- ความเป็นเลิศ

ศิลปินธาตุ

ความเข้าใจ หรือประสบการณ์เดิม หรือความ
ใฝ่ฝัน หรือความเฉลียวฉลาดเฉพาะตัวที่ศิลปิน
แต่ละคนนำมาสอดแทรกไว้ในผลงานของตน

การรับรู้ความงาม หรือสุนทรียะของดนตรี

- ต้องเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำว่า “ศิลปะ”

- ต้องเรียนรู้และเข้าใจคุณสมบัติของศิลปะธาตุทั้ง ๔ อย่าง

- ต้องฝึกฟังดนตรีอย่างถูกวิธีอย่างสม่ำเสมอ โดยมีวิธีฝึก ดังนี้

๑. ต้องพิจารณาความงามจาก “คุณค่า” คือ ความดี ความมีประโยชน์ต่อจิตใจ ไม่ใช่พิจารณาจากราคา

๒. ต้องเข้าใจว่า ความงามเริ่มจากจิตใจรับรู้ไม่ใช่ที่ตัววัตถุ

๓. ต้องเข้าใจว่าความงามของศิลปะสามารถรู้สึกได้ด้วยอารมณ์

๔. ต้องเข้าใจว่าการรับรู้ความงามของศิลปะเป็นอารมณ์ ความรู้สึกเฉพาะตัวบุคคล

๕. ต้องหมั่นศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับศิลปะการดนตรีอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

๖. ต้องฝึกขจัดฉันทาคติออกจากจิตใจตนเอง คือ อย่าหลงใหล ชื่นชอบอยู่แต่เฉพาะผลงานของศิลปินคนใดคนหนึ่ง

๗. ต้องฝึกฟังอย่างเอาใจจดจ่อ เพื่อให้ได้ยินเสียงบรรเลงและการขับร้อง ทุกตัวโน้ต

๘. ต้องฝึกทำความคุ้นเคยกับเพลง หรือบทบรรเลงบทต่างๆ ด้วยการฟังซ้ำๆ

๙. ต้องขจัดความมีอคติออกจากจิตใจของตนเองเสียก่อน จึงจะสามารถเข้าถึงความงามของศิลปะได้

๑๐. ต้องพยายามฟังให้ได้ยินธาตุหรือส่วนประกอบของดนตรี ที่เรียบเรียงอยู่

ดนตรีสากลกับการประยุกต์ใช้

ใช้เพื่อการผ่อนคลาย

ใช้เพื่อธุรกิจการดนตรี

ใช้เพื่อกิจกรรมและประเพณี
ในท้องถิ่นต่างๆ

ใช้เพื่อความบันเทิง
กระฉับกระเฉง

ใช้เพื่อประกอบ
การออกกำลังกาย

กิจกรรมต่างๆ ที่อาศัย
เครื่องดนตรีเป็น
ส่วนประกอบ
จะช่วยให้เกิด
ความผ่อนคลาย
รวมถึงช่วยพัฒนาจิตใจ
อารมณ์ และสติปัญญา
ของผู้ฟังได้เป็นอย่างดี

ใช้เพื่อการบำบัด

ใช้เพื่อพัฒนาสมาธิ

ใช้เพื่อพัฒนา
ทักษะทางดนตรี

ใช้เพื่อการปลุกใจ

ใช้เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้า
หรือส่งเสริมการขาย

เพลงคลาสสิก

กลุ่มบรรเลง

ด้วยวงออร์เคสตรา

เพลงคลาสสิกที่บรรเลงด้วยวงออร์เคสตราที่นักดนตรีจริง เล่นเครื่องดนตรีจริงจากทุกตระกูล

วงซิมโฟนีออร์เคสตรา

เป็นวงที่มีนักดนตรีร่วมบรรเลงเป็นจำนวนมาก

กลุ่มบรรเลง

ด้วยวงแชมเบอร์มิวสิก

เพลงคลาสสิกที่บรรเลงด้วยวงแชมเบอร์มิวสิกที่ใช้เครื่องดนตรี ๒ - ๙ ชิ้น
ประสมวง

กลุ่มบรรเลงเดี่ยวและบรรเลงคู่

ดนตรีคลาสสิกที่มีช่วงสำหรับให้เครื่องดนตรีชิ้นหนึ่งบรรเลงเดี่ยว และมีช่วงให้นำอีกชิ้นหนึ่งมาบรรเลงประสมวง

กลุ่มเพลงขับร้อง

เพลงคลาสสิกสำหรับใช้เสียงนักร้องเป็นองค์ประกอบหลัก

กลุ่มดนตรีสำหรับประกอบการแสดงต่างๆ

เช่น โอเปร่า บัลเลต์ เป็นต้น

เพลงสมัยนิยม

- เพลงที่ได้รับความนิยมจากมหาชนในแต่ละยุคสมัยอย่างกว้างขวาง
- ประพันธ์ขึ้นอย่างง่าย ๆ มีไวยากรณ์เพลงไม่ซับซ้อน และไม่เคร่งครัดตามกฎระเบียบแบบแผน
- ส่วนประกอบสำคัญของเพลงสมัยนิยม คือ มีท่อนฮุค ที่มีทำนองดึงดูดใจและสามารถจดจำได้ง่าย
ท่อน Catchy Tune ซึ่งใช้ประโยคสั้น ๆ ซ้ำ ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังจดจำได้

การเผยแพร่ผลงานเพลงในรูปแบบต่างๆ
ช่วยส่งผลทำให้สมัยนิยมเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมากขึ้น

เพลงศาสนา

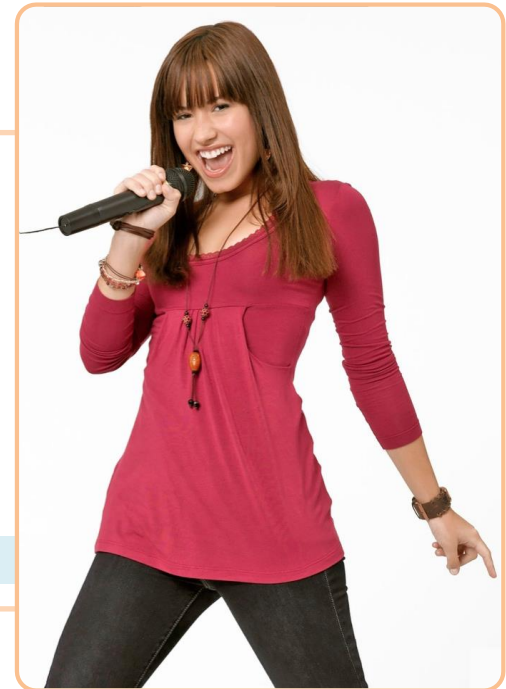
- เกิดจากนักบวชในศาสนาคริสต์เป็นผู้คิดค้นและสร้างสรรค์ขึ้น เพื่อใช้ในพิธีทางศาสนาและสวดสรรเสริญพระ
ศาสดา
- แบ่งได้เป็น ๒ หมวด คือ หมวดที่ใช้ในพิธีสวดและพิธีกรรมสักการบูชา (Liturgical Music)
หมวดที่ใช้ในพิธีการอื่นๆ เช่น ใช้แสดงเป็นคอนเสิร์ตที่นำสาระจากคัมภีร์ไบเบิล (Bible) มาแสดง เป็นต้น

เพลงฆราวาส หรือเพลงบันเทิง

- เพลงที่ใช้โน้ตบอสส์ ไม่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับศาสนา เป็นเพลงที่เผยแพร่ออกมานอกโบสถ์และนอกวังของราชวงศ์ หรือขุนนางในยุโรป
- ใช้บรรเลง หรือขับร้องเพื่อความบันเทิงในงานรื่นเริงต่างๆ ของสาธารณชน เช่น งานออกร้านขายสินค้า งานราตรีสโมสร งานเต้นรำ งานเฉลิมฉลอง แสดงในสถานประกอบการต่างๆ เป็นต้น

เพลงขับร้องแนวเดี่ยว

- เพลงขับร้องที่นักร้องคนเดียวขับร้องตั้งแต่ต้นจนจบ อาจมีวงดนตรีบรรเลงประกอบ หรือวงขับร้องประสานเสียงขับร้องสนับสนุนก็ได้
- นักร้องที่จะขับร้องเดี่ยวได้อย่างมีคุณภาพนั้น ควรมีคุณสมบัติอย่างน้อย ๓ ประการ คือ มีความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถขับร้องเพลงได้ดี มีสัญชาตญาณ หรือความสามารถแฝงในการขับร้องเพลงมาตั้งแต่กำเนิด หรือมีปัจจัยแวดล้อมมากระตุ้น และมีความกระตือรือร้น ใฝ่ใจที่จะขับร้องเพลง

เพลงขับร้องหมู่

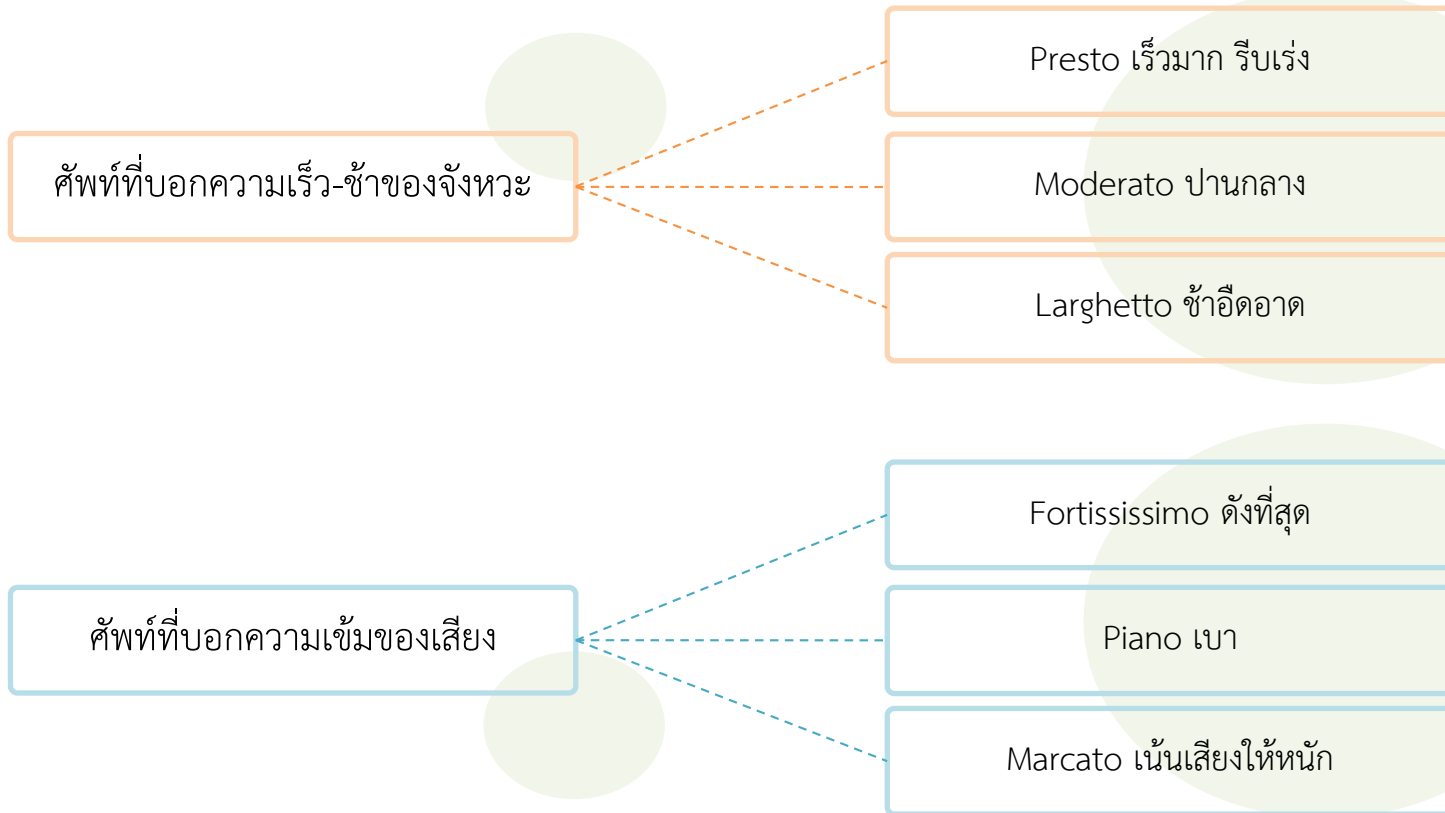
- การขับร้องเดี่ยวด้วยนักร้องหลายคน ขับร้องเพลงเดียวกันไปพร้อมกันตามโน้ตแนวเดียว

เพลงขับร้องหลายแนว

- เพลงขับร้องหมู่ที่แยกเป็นหลายแนว
- แบ่งออกเป็น ๔ แนว คือ แนวเสียงโซปราโน (กลุ่มนักร้องหญิงที่มีเขตช่วงเสียงแหลมสูง)
แนวเสียงอัลโต (กลุ่มนักร้องหญิงที่มีเขตช่วงเสียงต่ำ) แนวเสียงเทเนอร์ (กลุ่มนักร้องชายที่มีเขตช่วงเสียงทุ้ม)
และแนวเสียงเบส (กลุ่มนักร้องชายที่มีเขตช่วงเสียงทุ้มลึก)

ศัพท์สังคีตในดนตรีสากล

ตัวอย่าง

ศัพท์ที่บอกอารมณ์ของเพลง

Animato ร่าเริง

Dolce อ่อนหวาน นุ่มนวล

Vivace อย่างมีชีวิตชีวา

ศัพท์ทั่วไป

Al fine จบ

Al segno ไปที่เครื่องหมาย

Al coda ไปที่เครื่องหมาย

สังคีตกวีดนตรีสากล

ตัวอย่าง สังคีตกวีดนตรีสากล

คลาวดีโอ มอนเตแวร์ดี

- เกิดเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม คศ. ๑๕๖๗ ที่เมืองครีโมนา ประเทศอิตาลี
- ได้รับการยกย่องว่าเป็น “ผู้บุกเบิกศิลปะการแสดงอุปรากร”
- เป็นผู้บุกเบิกศิลปะการแสดงโอเปร่า โดยเน้นแต่งอุปรากรเรื่องแรกของโลกชื่อเรื่อง “ออร์ฟีโอ”
- เป็นผู้มีส่วนดีเด่นในการแสดงอุปรากรยุคต้น และยังเป็นผู้พัฒนาเทคนิคการขับร้องประสานเสียง

จาโคโม ปุชชินี

- เกิดเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม คศ. ๑๘๕๕ ที่เมืองลูคคา ประเทศอิตาลี
- ได้รับการยกย่องว่าเป็น “สังคีตกวีที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ด้านการประพันธ์อุปรากร”
- ผลงานด้านอุปรากรที่โดดเด่น เช่น เรื่องทอสกา เรื่องมาตามบัตเตอร์ฟลาย เรื่องตูรันโดต์ เป็นต้น
- อุปรากรของเขามีความโดดเด่นทางการขับร้องที่กลมกลืนกับทางบรรเลงได้อย่างดีเลิศ